

Thuis in het Verpleeghuis
Waardigheid en trots op elke locatie

Talenten van vrijwilligers onmisbaar in verpleeghuis

Zaterdag 7 december is het Nationale Vrijwilligersdag. Op deze dag zetten veel organisaties hun vrijwilligers in het zonnetje. Hoe belangrijk zijn vrijwilligers voor verpleeghuizen? Twee vrijwilligerscoördinatoren van De Waalboog en Brentano leggen het uit. Harry Elsinghorst (79) vervult meerdere vrijwillige functies bij De Waalboog. ‘Iedereen kent me, ik voel me gewaardeerd. Daar let men hier wel op.’

‘Als ik het niet leuk vond, zou ik het niet doen’, stelt Harry. Tweeënhalf jaar geleden werd zijn vrouw met dementie opgenomen in bij De Waalboog in Nijmegen. Naast mantelzorger werd hij daar zelf later ook vrijwilliger. Op dinsdag wandelt hij met bewoners van locatie Nijevelt. ‘Daarna drinken we gezellig een kopje koffie.’

Zondagmiddag kookt hij voor de zestien personen van de afdeling waar ook zijn vrouw woont. ‘Dat tijdstip vinden sommigen vreemd, maar voor mij is juist die zondagmiddag wel prettig om iets te doen te hebben. Dan ga ik rond met een toastje terwijl het eten op staat, net als thuis. Mooi ook om te zien hoe de mensen genieten als ik langs de tafels ga met vis, vlees of het toetje. Net als in een restaurant. Dan voelt men zich weer “gewoon” behandeld.’ Harry’s derde taak is voorraadbeheer. ‘Dat doe ik thuis, op de computer. Ik bestel de basisvoorraad van sap en koekjes enzovoort bij de groothandel. En de vrijwillige kokers en woonassistenten

geven aan me door wat ze die week op het menu zetten. Dan bestel ik de ingrediënten.'

Vrijwilligers bieden én verdienen aandacht

Vrijwilligerscoördinator Marian Zweers is blij met Harry en 'haar' 540 andere vrijwilligers. 'Stel dat ze allemaal twee uur per week voor hun rekening nemen, hoe veel uur is dat! Als die vrijwillige inzet zou vervallen, vallen heel veel fijne momenten voor bewoners weg. Het gaat om die één op één aandacht die zij kunnen bieden en waarvoor de zorg weinig tijd heeft. Onze cliënten hebben een steeds complexere zorgvraag en vacatures zijn vaak lastig vervulbaar. De druk op de zorg stijgt. Voor zorgmedewerkers is het prettig te weten dat een vrijwilliger een bewoner bijvoorbeeld even mee naar buiten neemt. Dat geeft minder onrust, meer lucht. Samen kunnen we zo onze bewoners een fijne dag bezorgen. Daarom is het belangrijk dat vrijwilligers zich gehoord, gezien en betrokken voelen.'

Annemieke Biemond, die het vrijwilligerswerk coördineert bij Brentano in Amstelveen, beaamt het belang van vrijwilligerswerk én van de waardering ervoor. 'Wij geven bijvoorbeeld hetzelfde kerstpakket aan onze vrijwilligers als aan onze betaalde medewerkers. Op allerlei manieren moet je vrijwilligers blijven binden, ze komen immers niet voor het geld. Goede begeleiding en voldoende waardering zijn dus extra belangrijk.'

Even veel drijfveren als vrijwilligers

Annemieke ziet een duidelijke verschuiving in de vrijwilligerspopulatie: 'Die traditionele huisvrouw die wat tijd over heeft, moeten we met een lampje zoeken tegenwoordig. We hebben allerlei vrijwilligers met de meest uiteenlopende drijfveren. De een wil zijn cv oppoetsen, de ander is op zoek naar meer sociale contacten of wil iets heel anders met zijn leven. Kijk, een VWO-leerling die via vrijwilligerswerk bij ons zijn kans op toelating tot een geneeskundestudie verhoogt, is een andere vrijwilliger dan een gepensioneerde die voor een wekelijks kopje koffie komt. Zodra je iemands motivatie en talenten kent, kun je hem begeleiden naar de juiste plek. Zorg dat iemand doet wat hij leuk vindt en waar hij goed in is. Dat maakt mensen tot goede vrijwilligers.'

Beide coördinatoren hebben ook te maken met wat ze in hun vak 'geleide' vrijwilligers noemen: mensen die een plekje zoeken zodat ze hun uitkering behouden, reïntegreren of een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Marian: 'We moeten echter wel goed op de balans blijven letten, ook bij deze groepen. Het mag niet zo zijn dat we er een cliënt bij krijgen, dat het vrijwilligerswerk een soort dagbesteding wordt. Wij investeren in een vrijwilliger, we verwachten na een inwerktijd van circa twee maanden wel dat iemand zelfstandig kan werken.'

Zorg voor een visie en voor een coördinator

Annemieke vindt dat je die balans in ieders belangen – van cliënt, vrijwilliger en organisatie – het best bewaakt door een heldere vrijwilligersvisie te ontwikkelen. 'En door een goed opgeleide coördinator aan te stellen die de begeleiding gestalte geeft. Tegenwoordig zijn veel teams zelforganiserend en krijgen ze het vrijwilligerswerk er ongevraagd bij. Dat gaat niet overal vanzelf, maar in elk team is wel iemand die goed als aanspreekpunt kan dienen. En als coördinator geef ik bijvoorbeeld workshops aan zulke begeleiders.' Ook zorgt Annemieke voor halfjaarlijkse scholingsbijeenkomsten voor vrijwilligers die dat willen. En is ze best trots op haar denktank, die als inspraakorgaan dient.

Werven van nieuwe vrijwilligers is ook een belangrijke taak van een coördinator. Bij beide zorginstellingen gaat dat zowel via gerichte vrijwilligersvacatures als via een open vorm van werving. De eigen website en de vrijwilligerscentrale zijn belangrijke kanalen. Marian: 'Bij ons is de vrijwilliger het uitgangspunt. We hebben op onze site wel voorbeelden staan en soms zoeken we op één bepaalde functie. Maar iemand die iets wil betekenen voor een ander is altijd van harte welkom. Dan bekijken we samen wat de wensen en mogelijkheden zijn. Daar komt eigenlijk altijd wel iets uit. Mijn ervaring is dat je op die manier veel meer vrijwilligers vindt én ze beter kunt plaatsen en begeleiden.'

Zo belangrijk dus

Harry blijft enthousiast vertellen. 'Naar buiten gaan met de bewoners is heel belangrijk. Gelukkig gebeurt dat hier aardig veel, niet alleen op de dinsdag.' En hoe onmisbaar al die 541 vrijwilligers bij De Waalboog zijn? 'Vorig jaar was er beneden iets muzikaals georganiseerd. Maar de bewoners van één afdeling ontbraken. Ik ging even vragen hoe dat zat. Toen bleken er op dat moment geen vrijwilligers te zijn die de mensen naar dat

concert konden rijden. Kijk, zó belangrijk zijn ze dus.'

Tips voor een goed vrijwilligersbeleid

- Ga uit van een **visie** op vrijwilligerswerk waarin de belangen van cliënt, vrijwilliger en organisatie goed in balans zijn.
- Stel een goed opgeleide **vrijwilligerscoördinator** aan op een centrale plek in de organisatie.
- Hoor, zie en waardeer vrijwilligers als **onderdeel van het team**.
- Organiseer **introductiedagen**.
- Laat **mantelzorgers** en vrijwilligers met elkaar kennismaken.
- Regel voor elke vrijwilliger een **begeleider/aanspreekpunt** en ondersteun die.
- Biedt voor wie wil **scholing**
- Zorg voor goede interne **communicatie**: van een actueel activiteitenrooster tot en met het doorgeven van ziekte/overlijden cliënten.
- Weet wat er leeft bij vrijwilligers aan **ideeën of verbeterpunten** en doe daar iets mee.
- Geef bij de vrijwilliger aan eventuele **problemen** in een vroeg stadium aan te kaarten.
- Besef dat je bij vrijwilligers **nóg** meer je best moet doen op **binden en waarderen**: zij krijgen immers geen salaris.
- Ga uit van iemands **talenten**.
- Houd altijd in gedachten dat vrijwilligerswerk vooral **leuk** moet blijven.

Door: Linda van Ingen

Meer weten

- Lees meer over [vrijwilligers in het verpleeghuis](#)
- Bekijk het [dossier vrijwilligerswerk](#) op de website van Zorg voor Beter
- Lees ook een [eerder interview met Annemieke Biemond](#)

tags:

[Vrijwilligers](#) (40)

thema:

[Wonen en welzijn](#) (153)